

ALGEMEEN BESTUUR

ONDERWERP

Aanpassing verordeningen als
gevolg van invoering
rechtmatigheidsverantwoording

PROGRAMMA

Financiën, organisatie en
informatie

PORTEFEUILLEHOUDER

T.F.L.M. Vereijken

Het Algemeen Bestuur besluit

1. de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Zuiderzeeland met ingang van 1 januari 2025 vast te stellen;
2. de verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (ook wel genoemd: de controleverordening) van waterschap Zuiderzeeland per 1 januari 2025 vast te stellen;
3. de verordening accountantscommissie waterschap Zuiderzeeland met ingang van 1 januari 2025 vast te stellen;
4. eerdere versies van bovengenoemde verordeningen en het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van waterschap Zuiderzeeland per 1 januari 2025 in te trekken.

Korte samenvatting

Als gevolg van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording moet het waterschap een aantal verordeningen aanpassen. Als bijlage bij het AB-voorstel zijn de betreffende verordeningen in concept opgenomen. In deze concept verordeningen worden afspraken vastgelegd tussen het Algemeen Bestuur en het college. Het gaat onder andere om afspraken over de beoordeling van de financiële rechtmatigheid, de opstelling van de rechtmatigheidsverantwoording en toelichting daarop door het college. Ook de rol van de accountant en van de accountantscommissie is in de verordeningen aangepast op de nieuwe wetgeving.

Relevante kaders

- artikel 108 van de Waterschapswet
- artikel 109 van de Waterschapswet
- hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden
- kadernota rechtmatigheid 2024 commissie BBV

Lelystad, 10 juni 2025

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,
ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,
ir. H.C. Klavers.

Aanleiding

Vanaf 1 januari 2024 is de Wet versterking decentrale rekenkamers van kracht. Deze wet bevat naast de wettelijke verplichting tot het instellen van een rekenkamer ook een wijziging met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording is vanaf 1 januari 2025 van toepassing voor de waterschappen. Vanaf boekjaar 2025 (dus voor het eerst bij de jaarrekening over 2025) legt het college van Dijkgraaf en Heemraden, in plaats van de accountant, verantwoording af aan het Algemeen Bestuur over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Als gevolg van deze wetswijziging moeten de kaders in een aantal verordeningen worden aangepast.

Het Algemeen Bestuur is in de vergadering van 29 oktober 2024 beeldvormend geïnformeerd over de consequenties van de gewijzigde wetgeving. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 17 april 2025 is achtergrondinformatie over het onderwerp gedeeld.

Beoogd effect

- Vaststellen van benodigde kaders voor de beoordeling van de financiële rechtmatigheid en het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening (vanaf verslagjaar 2025).
- De verordeningen in overeenstemming brengen met de geldende wetgeving.

Onderbouwing beslispunten

1.1 De verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Zuiderzeeland is geactualiseerd en daarmee geven we invulling aan de gewijzigde wetgeving.

Artikel 108 van de Waterschapswet bepaalt dat het Algemeen Bestuur van een waterschap een verordening vaststelt met betrekking tot het financiële beleid, het financiële beheer en de organisatie daarvan. Door het vaststellen van de verordening verstrekt het Algemeen Bestuur met ingang van 2025 ook de kaders voor de beoordeling van de financiële rechtmatigheid, de opstelling van de rechtmatigheidsverantwoording en toelichting daarop in de paragraaf bedrijfsvoering.

1.2 Bij het aanpassen van de verordeningen is het bestaande beleid en de bestaande verdeling van bevoegdheden als uitgangspunt gehanteerd.

De aanpassingen van de verordeningen van waterschap Zuiderzeeland zijn gebaseerd op de modelverordeningen van de Unie van Waterschappen. Er is rekening gehouden met specifieke afspraken binnen het waterschap. Zo is het huidige vertrouwen dat bestaat tussen het Algemeen Bestuur en het college van Dijkgraaf en Heemraden meegewogen. Met de aanpassing van de verordeningen is beoogd om de verantwoordelijkheid voor rechtmatigheid op een passende wijze te beleggen binnen het waterschap. Daarbij zijn het bewerkstelligen van voldoende, maar niet te veel ruimte voor het college bij de begrotingsuitvoering en het beperken van beleidsarme besluiten door het Algemeen Bestuur de uitgangspunten.

1.3 De rechtmatigheidsverantwoording van het college omvat drie criteria waarop wordt getoetst.

Het gaat om het:

- begrotingscriterium;
- voorwaardencriterium en
- misbruik & oneigenlijk gebruik criterium.

Deze criteria zijn nader toegelicht in bijlage a).

Bij de beoordeling van de criteria voor rechtmatigheid wordt uitgegaan van normale bedrijfsvoering. In geval van dreigend gevaar bestaan er andere wettelijke bepalingen, zoals artikel 96 van de Waterschapswet, op basis waarvan de voorzitter van het Algemeen Bestuur bevoegd is te handelen.

1.4 Ook de rechtmatigheid van verbonden partijen wordt beoordeeld

Partijen waarin het waterschap zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft en die namens en op basis van de regels van waterschap Zuiderzeeland taken uitvoeren vallen ook onder de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Uit een analyse van alle verbonden partijen blijkt dat voorlopig alleen GBLT voldoet aan de voorwaarden en vanaf 2025 betrokken hoeft te worden in de rechtmatigheidsverklaring van het waterschap.

1.5 De afspraken tussen het Algemeen Bestuur en het college over het toepassen van het begrotingscriterium zijn in de aangepaste verordening verankerd

Onder de nieuwe wetgeving komt binnen het begrotingscriterium meer nadruk te liggen op het tijdig melden van begrotingsafwijkingen en het tijdig voorstellen van begrotingswijzigingen aan het Algemeen Bestuur. In de verordening wordt in artikel 6 bepaald op welk niveau bij het vaststellen van de begroting de baten, lasten en investeringskredieten door het Algemeen Bestuur worden geautoriseerd. Voor de begroting heeft het AB besloten de begroting op programmaniveau vast te stellen. Vanuit het oogpunt van de rechtmatigheidsverantwoording betekent dit dat het begrotingscriterium ook op programmaniveau wordt toegepast. Voor wat betreft investeringen is in artikel 6 opgenomen dat met het vaststellen van de begroting de reguliere investeringen op programmaniveau worden geautoriseerd (was: investeringsuitgaven per investering). Deze aanpassing doet recht aan de aard van de reguliere investeringen en de daarbij passende mate van detail van rapportage aan het Algemeen Bestuur. De begrotingsrechtmatigheid wordt voor reguliere investeringen dus ook op programma niveau beoordeeld. Voor speciale investeringskredieten blijft gelden dat deze door het Algemeen Bestuur per project worden geautoriseerd en de begrotingsrechtmatigheid per investeringskrediet wordt getoetst. De post onvoorzien wordt met vanaf 2025 ook apart begroot en vastgesteld door het AB. In bijlage a is een nadere toelichting opgenomen op de belangrijkste wijzigingen in de verordeningen.

2.1 Door het vaststellen van de controleverordening past het Algemeen Bestuur de kaders voor de inzet van de accountant aan op de nieuwe wetgeving.

Artikel 109 van de Waterschapswet bepaalt dat het Algemeen Bestuur van een waterschap een verordening vaststelt die betrekking heeft op de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (ook wel de controleverordening genoemd). Door de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college wordt de toets op rechtmatigheid verlegd van de accountant naar het college. De controleverordening is hierop aangepast.

3.1 Door het vaststellen van de verordening van de accountantscommissie wordt haar taak aangepast aan de nieuwe wetgeving.

Op basis van artikel 10 van de verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van waterschap Zuiderzeeland (de controleverordening) besluit het Algemeen Bestuur over de taak, werkwijze en samenstelling van de accountantscommissie. Omdat de accountantscommissie met het college en de accountant over de jaarrekeningcontrole spreekt, is het logisch het gesprek over de rechtmatigheidsverklaring ook bij de accountantscommissie te leggen.

4.1 Met het vaststellen van de gewijzigde verordeningen moeten de bestaande verordeningen worden ingetrokken

Het gaat om de volgende verordeningen:

- Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie 2023.
- Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Waterschap Zuiderzeeland 2017.
- Verordening accountantscommissie 2021.

En het volgende protocol:

- Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van Waterschap Zuiderzeeland 2016.

4.2 Voorgesteld wordt om ook het controleprotocol (2016) in te trekken

Een controleprotocol is bedoeld om het AB jaarlijks nadere aanwijzingen aan de accountant te laten geven over de reikwijdte van de accountantscontrole. In de praktijk wordt daar binnen waterschap Zuiderzeeland geen gebruik van gemaakt. Het huidige controleprotocol is voornamelijk een nadere toelichting op de gehanteerde begrippen. Deze toelichting is opgenomen in de controleverordening.

Op basis van artikel 5 van de controleverordening kan het Algemeen Bestuur nog steeds voorafgaand aan de accountantscontrole nadere aanwijzingen geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole.

Alternatief

Omdat de verordeningen in lijn gebracht moeten worden met de nieuwe wetgeving is het handhaven van de huidige verordeningen geen alternatief. Inhoudelijk kan het AB wel andere keuzes maken met betrekking tot de afspraken die zij met het college wil maken over de rechtmatigheidsverantwoording.

Risico's en kanttekeningen

Niet van toepassing

Financiën en capaciteit

Niet van toepassing

Begrotingswijziging

Niet van toepassing

Communicatie

De vast te stellen verordeningen worden bekendgemaakt in het Waterschapsblad en gepubliceerd op wetten.overheid.nl. Het vooraf ter inzage leggen van de verordeningen is niet nodig omdat de verordeningen een interne werking kennen.

Bijlagen

- a. Notitie met toelichting op de voorgestelde wijzigingen in de verordeningen
- b. verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Zuiderzeeland
- c. verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van waterschap Zuiderzeeland
- d. verordening accountantscommissie waterschap Zuiderzeeland